

K 7/M 45

120000869057

Община Русе
Министерство
на културата

**50.
МЕЖДУНАРОДЕН
ФЕСТИВАЛ
13 - 28.03.2010
РУСЕ
БЪЛГАРИЯ**

Член на
Европейската
асоциация
на фестивалите

Member of
the European
Festivals
Association

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**50.
INTERNATIONAL
FESTIVAL
13 - 28.03.2010
RUSE
BULGARIA**

Ruse Municipality
Ministry of Culture

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

50. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ **МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ**

Член на Европейската асоциация на фестивалите

Русе, 13 – 28 март 2010

Камерен ансамбъл **МОСКОВСКИ СОЛИСТИ**

Артистичен директор – Юрий Башмет

Диригент и солист
ЮРИ БАШМЕТ Виола

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000869057

NOVATEK

Bosco & Lilięgi
FAMILY

23.03 Вторник, 19 ч.
Зала Доходно здание

448140

 ОББ
A Member of NBB Group

ROUSSE WINERY

РУСЕ

ПРОГРАМА

I.

БЕЛА БАРТОК

(1881-1945)

Дивертименто за струнен оркестър

1940

Allegro non troppo

Molto adagio – Sostenuto – Tempo I

Allegro assai

НИКОЛО ПАГАНИНИ

(1782-1840)

Концертино за виола и струнни, ла минор

1820

Maestoso

Recitativo e Adagio cantabile

Rondo. Allegretto

II.

ФРАНЦ ШУБЕРТ

(1797-1828)

Соната *Per Arpeggione*

за виола и струнен оркестър, ла минор

1824

Allegro moderato

Adagio

Allegretto

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ

(1756-1791)

Малка нощна музика, сол мажор, KV 525

1787

Allegro

Romanza. Andante

Menuetto. Allegretto

Rondo. Allegro

Бела Барток пише *Дивертименто* за струнен оркестър през 1940. Композиторът се намира в швейцарските Алпи и работи по поръчка на Паул Захер – известният меценат и диригент на Базелския камерен оркестър. *Дивертименто*то е последната поръчка на Захер към Барток, след *Музика за струнни, ударни и челеста* и *Шести струнен квартет*. Премиерата е на 11 юни 1940 в Базел, под диригентството на Паул Захер. Крайните части отговарят на названието *Дивертименто*, т.е. развлечение – остроумни, енергични, изобилстващи от хитроумни находки в лимитирания звук на струнния ансамбъл, иронични, изобретателни, а заедно с това, покрити с пяната на нежна мечтателност. Средната част, обаче, свидетелства за времето на написването – Втората световна война, която се разгаря неугържимо, а ужасът, страхът и яростта превземат нови и нови територии. Не е било възможно свръхчувствителен артист като Барток да не усети това и да не го въплъти в сумрачната и тягостна бавна част на цикъла.

Необикновената личност на Николо Паганини, както и животът му на независим и свободен артист, въплъщават известните представи на епохата за твореца-романтик. Откровеното пренебрежение на Паганини към условностите на света, безкрайните му странствания, почти демоничната му външност и гениален инструментализъм, са силно и уникално предизвикателство. Името на Паганини епохата свързва с какви ли не легенди и мистификации, но зад всичко това несъмнено стои и неутолимата жажда на времето да надникне отвъд тайнствата на съзиданието. Известни са поетичните видения на Хайне, описвайки великолепието на Паганиниевия изпълнителски дар и свръхестествените сили на неговия талант. Извън това, гениалният генуезец е практически създател на нов стил, на нова епоха в композиционната и изпълнителска практика. Цигулковата литература до този момент не познава подобен случай. Скокът, извършен от Паганини, е наистина повече от обикновен. Същността му е като че ли най-вече в идеята за персонифициране на инструментализма. Това, разбира се, би могъл да стори само един толкова могъщ, екстремно витален и откровен романтик като Паганини. И до днес по отношение на цигулковата техника и инструменталните ефекти той се счита за недостижим. *Концертино*то за виола и струнни е транскрипция на Р. Балашов и Г. Катс на неговия 15-ти квартет, написан в оригинал за китара, цигулка, виола и виолончело през 1820. Партията на солиращата виола звучи като истинска задушевна изповед и показва изключителната красота и темброва палитра на виолата, често сравнявана с човешкия глас.

Сонатата на Франц Шуберт *Per Arpeggione* е един от редките, достигнали до днес примери за творба, написана от известен автор за вече забравения лъков инструмент *арпеджоне*. Конструиран във Виена от Щауфе през 1823 и наречен още *любовна китара*, той просъществува малко в музикалната практика и творбите, написани за него, претърпяват редакции най-често за виолончело. Такъв е и случаят със Сонатата на Шуберт, създадена през ноември 1824 и изпълнена почти веднага във Виена от Винсент Шустер. Издадена е чак през 1871 във вариант за виола и за виолончело. По-късно е направена и транскрипция за флейта. Сонатата звучи леко и приятно, като пъстра въртележка от вариации, изградени върху чести смени на разнообразни жанрови мотиви, песенност, танцувални елементи и динамични контрасти.

Синоним на непреходната красота в музиката, Волфганг Амадеус Моцарт успява да предаде на всеки от жанровете, до които се докосва, собствена трактовка. Има цяла поредица негови произведения – дивертименти, серенади, касации и гр., които като че ли заемат промеждутъчно положение между камерните и симфоничните жанрове, между музиката за концерт и за изпълнение на открито. Възникнали във връзка с някаво тържествено събитие, те излъчват жизнерадостно звучене и искрящо остроумие, постигнати чрез свежо и увлекателно разработване на теми, близки до танцувалните жанрове, битуващи през 17. век.

Не е известен поводът, по който е създадена *Малка нощна музика*, но това не ѝ пречи да стане едно от най-популярните Моцартови произведения. В каталога си той отбелязва: „10 август 1787 – *Малка нощна музика*, състояща се от едно *Алегро*, *Менует с трио*, *Романс*, *Менует с трио* и *Финал*, за две цигулки, виола, чело или контрабас“. Точното авторско обозначение *Violoncello e basso* показва недвусмислено, че творбата е предназначена и за оркестрово изпълнение. До нас тя достига в четири части. Загубеният ръкопис е открит отново чак през 1955, при което първият *Менует* незнайно защо липсва. *Малка нощна музика* е една истинска серенада *по повод*, с цялото ѝ празнично великолепие и с цялата нежна прелест, присъща на този жанр у Моцарт. Всичките ѝ части са кратки и съразмерни (например: *Менуетът* – 8+8+8+12 такта), но това е лаконизъм, доведен до съвършенство, присъщ само на истинския шедьовър.

Без съмнение той е един от най-великите музиканти на нашето съвремие ...

„Таймс“

Юри Башмет е един от най-великите музиканти в света, който съживи интереса към този инструмент!

„Чајна Нюз“

Юри Башмет заема специално място сред музикантите на нашето съвремие, превръщайки виолата, за първи път в историята, в признат солов инструмент. Композитори от цял свят се възползват от появата на този феномен, като написват повече от 50 произведения за виола специално за Башмет.

Присъствието на Башмет на сцената има хипнотизиращ ефект върху публиката. Както отбелязва един британски критик „когато той свири, сякаш гъждът прониква капка по капка в сърцето и го съживява.“

Юри Башмет е роден в Ростов на Дон през 1953. Завършва специализираното музикално училище в Лвов през 1971. Следва в Московската консерватория, където неговите преподаватели са Вадим Борисовски и Фьодор Дружинин. През 1975 Юри Башмет се сдобива с виола *Паоло Тестори* (Милано, 1758), на която свири и до ден днешен. Като студент става лауреат на Международния конкурс в Будапеща (II награда, 1975) и в Мюнхен през 1976, където печели Първа награда. Още тогава е наречен *феноменално талантлив*, а немските вестници пишат: „Що се отнася до перфектната интерпретация и великолепия звук, той може да бъде сравнен само с Давид Ойстрах.“

Неговият репертоар обхваща различни епохи и стилове.

Работи с най-известните композитори на нашето време, като реализира над 50 премиери на специално написани за него творби от Алфред Шнитке, Пол Рудърс, София Губайдулина, Марк Антъни Търнидж, Александър Раскатов, Джон Тавърнър (*The Myrrh Bearer*), Гия Канчели (*Styx*), както и редактирания за него и Гудон Кремер Двоен концерт за цигулка и виола от Б. Бритън. Известна е също и неговата авторска редакция на Струнното трио на Шнитке за струнен оркестър.

Рециталите на Башмет, както и неговите концерти в ансамбъл, съвместно с такива музиканти като С. Рихтер, М. Ростропович, И. Щерн, А. С. Мутер, М. Аргериш, Г. Кремер, винаги препълват залите, предизвиквайки огромен интерес. Името му се свързва още с първите в света рецитали за виола в едни от най-известните концертни зали – *Карнеги хол*, *Концертгебау*, *Барбикан*, залата на Берлинската филхармония, *Ла Скала*, Голямата зала на Московската консерватория и Голямата зала на Ленинградската филхармония.

Работил е още в съвместни проекти със забележителни диригенти като Р. Кубелик, С. Озава, Г. Рождественски, сър Колин Дейвис, Дж. Гардинър, М. Ростропович, В. Гергиев, Ш. Дютоа, Н. Маринър, М. Тилсън Томас, К. Мазур, Б. Хайтинк, С. Ратъл, Н. Харнонкурт, Ю. Темирканов.

Като солист и диригент Башмет се изявява с най-добрите симфонични оркестри: Берлинска филхармония, Берлински симфоничен оркестър, Нюйоркска филхармония, Филхармонията на Сан Франциско, Чикагски симфоничен оркестър, Бостънски симфоничен оркестър, Лондонски симфоничен оркестър, Виенска филхармония и др.

Участва и в много фестивали, сред които Тангълуд (САЩ), Бордо и Ментон (Франция), Кухмо и Миккелю (Финландия), Сиена, Стреза и Соренто (Италия), МФ *Мартенски музикални дни* в Русе. Артистичен директор е на Международния фестивал на о. Елба (Италия). Башмет е и един от редовните участници в прочутите *Променадни концерти* на Би Би Си в *Роял Албърт Хол*.

През 1992 основава ансамбъла *Московски солисти*, а през 2002 става главен диригент и артистичен директор на Държавния симфоничен оркестър *Нова Русия*, с който прави серия от концерти в Москва, както и турнета в Русия, Италия, Франция, Германия, Англия и България.

Започва да дирижира през 1982 и утвърждава репутацията си на артист с уникален „глас“ в съвременното изпълнителско изкуство. Неговият привидно сдържан, без театрални ефекти стил на дирижиране, е белязан от стриктно придържане към текста и невероятна дълбочина на интерпретацията.

Има множество реализирани записи и е ексклузивен артист на *Deutsche Grammophon*. Печели номинация за *Грами* за диска *Брамс – Шостакович*, записан с *Московски солисти* за *Sony Classical*, а в началото на 2008 става и носител на *Грами* в категорията за *най-добро изпълнение на малък ансамбъл* за записите на И. Стравински и С. Прокофиев – творби, чиято премиера Юрий Башмет и *Московски солисти* осъществиха на МФ *Мартенски музикални дни* в Русе през 2006.

Юри Башмет е организатор и член на журито в Международния конкурс за виола в Москва, който е единствен по рода си в страната. Професор е в Московската консерватория, почетен член на академичното сдружество на Лондонската академия на изкуствата. Преподава в Академията в Сиена (Италия) и в Тур (Франция). Президент е на Международния конкурс за виола на името на Л. Терпис и е член на журито на Международния конкурс за виола в Мюнхен и на конкурса *Морис Ви* в Париж.

Най-голямото признание за таланта на Юрий Башмет е неговото назначение за артистичен директор на Музикалния фестивал *Декемврийски вечери* в Москва, ръководен преди това от Рихтер цели 17 години.

Изпълненията на Башмет привличат вниманието на публиката от цял свят. Печели редица награди, сред които „Най-добър музикант – инструменталист на годината“ през 1993 в Лондон. Става и лауреат на *Сонингс Мюзикфонд* (Дания) – награда, която по-рано е била присъждана на Стравински, Бърнстейн, Бритън, Менухин, Щерн, Рубинщайн, Шостакович, Ростропович, Рихтер и Кремер.

Международният благотворителен фонд, създаден от Ю. Башмет, основава награда на името на Д. Шостакович за забележителни постижения в областта на световното изкуство. Тя е присъждана на Г. Кремер (1994), Т. Квастхоф (1995), В. Третьков (1996), В. Гергиев (1997), А. С. Мутер (1998), О. Бородина (1999), Н. Гутман (2001) и др.

Юри Башмет участва активно в редица мащабни благотворителни проекти: в *Карнеги хол* с Елтън Джон и Стиви Уондър, в Лондон, в памет на принцеса Даяна, в концерти, приходите от които са предназначени за пострадали при бедствията в Армения и Япония, както и в кампании в полза на деца – инвалиди. Трудно е да се оцени огромният принос на Юри Башмет за световното движение за мир. Тази негова благородна гражданска позиция, съчетана с изключителната му активност като артист, го нарежда сред големите имена на 20. век.

Юри Башмет живее и работи в Москва.

Гостува за осми път на фестивала *Мартенски музикални дни*, а през 2004 е обявен за почетен гражданин на Русе.

Удивително прецизни и изтънчени изпълнения ... Московски солисти държаха публиката омагьосана! „Индипендънт“

Те демонстрираха впечатляващ синхрон и удивително овладяно пианисимо сред една динамична тонална мощ ... Серенадата на Чайковски звучеше по съвсем нов и прекрасен начин, изпълнена от тези талантиливи музиканти! „Таимс“

Първите сценични изяви на Камерния ансамбъл *Московски солисти* са на 19 май 1992 в Голямата зала на Московската консерватория и на 21 май с.г. в Парижката зала *Плейел*, когато Юри Башмет събира най-добрите випускници на Московската държавна консерватория.

От тогава насам *Московски солисти* са имали повече от 1300 концерта в над 40 страни на 5 континента, в някои от най-престижните концертни зали в света – *Карнеги хол* в Ню Йорк, *Мюзикферайн* във Виена, *Сантори хол* в Токио, *Роял Албърт хол* в Лондон и много други.

Днес световната преса определя ансамбъла като един от най-добрите в света в този жанр, а *Ил Темпо* го приветства като *гласът на страната*.

Репертоарът на *Московски солисти* е богат и разнообразен, като обхваща произведения на класически и съвременни композитори, както и някои рядко изпълнявани творби от старата музика.

Работят с такива именити артисти като Святослав Рихтер, Гигон Кремер, Мстислав Ростропович, Сара Чанг, Максим Венгеров, Вадим Репин, Шломо Минц, Барбара Хендрикс, Джеймс Галуей, Лин Харел, Марио Брунело, Стивън Изерлис, Борис Березовски, Олга Бородина, Джеси Норман, Ана Нетребко и Томас Квастхоф.

През 1994 *Московски солисти* осъществяват първия от многото си записи за *EMI* с Гигон Кремер и Мстислав Ростропович. През 1998 оркестърът записва произведения от Д. Шостакович и Й. Брамс за *Sony Classical* – запис, който по-късно е обявен за *запис на годината* от критиката и от списание *Страад*. Номиниран за *Грами* няколко пъти през годините (1994, 1998, 2007), ансамбълът получава тази престижна музикална награда през 2008 за своя запис на произведения от Стравински и Прокофиев за *ОНИКС*. През 2009 получаващата поредната си номинация за CD с музика на китайски и японски композитори.

Московски солисти участват в редица забележителни музикални фестивали, включително фестивала на Ростропович в Евлан, фестивалите в Монтрьо, Вербие, Сигни, Бат, *Променадните концерти* на Би Би Си в *Роял Албърт Хол* (Лондон), *Декемврийски вечери* в Москва, *Мартенски музикални дни* в Русе и много други.

През есента на 2009 реализират турне из цяла Русия, като свирят изключително на инструменти *Страдивариус*, които са част от колекцията на руското правителство от уникални музикални инструменти. Това е първото по рода си подобно турне в историята на страната.

Оркестърът участва в редица телевизионни програми, както в Русия, така и в чужбина. Неговите концерти са предавани по различни поводи от водещите световни телевизии и радиа, като Би Би Си, Баварското радио, Радио Франс и Ен Ёйч Кей.

Камерният ансамбъл *Московски солисти* гостува за седми път на фестивала в Русе.

Програмата подготви

Мария Дуканова

